

konsekvens af disse ændringer, når de er samspillet med universets mangfoldighed.

For at sætte sagen på spidsen havde radio-programmet DR Orientering i sidste uge en rapport om fund af Roundup i grundvandet i en række europæiske lande, herunder 10 fund i Tyskland. Dette pesticid, som hidtil er påstået helt uskadeligt, er derfor ikke et hak bedre end de andre pesticider, som vi gerne vil forbyde. Det er lige præcis Roundup, som den formastelige gensplejsede sojabønne fra Monsanto er gjort resistent imod. Det er de store kemikalefirmaer, dem, der sælger pesticiderne, der vil tjene på anvendelsen af gensplejsningen, og det er alene samfundet, der kommer til at betale for forsøg på at afbøde uheldige eller katastrofale eftervirkninger af gensplejsningen.

I den forudgående sagsbehandling af ansøgninger om markedsføring af gensplejsede frø og planter, herunder både i høringssvar og i Miljøministeriets indstilling, har det hele tiden være en forudsætning for tilkendegivelserne, at produktet skulle mærkes for forbrugeren. Derfor er hele sagsbehandlingen sket under falske forudsætninger, når der nu løbes fra en sikker mærkning af alle gensplejsede produkter.

EU er ved at forhandle en mærkningsordning af novel food, og herunder diskuteres det at indføre en mærkningsordning for gensplejsede produkter. Flere politikere har fået det til at lyde, som om den hellige grav nu er vel forvaret. Fakta er, at forligsteksten endnu ikke er vedtaget, og at det, teksten lyder på nu, er, at det er nødvendigt, at man kan påvise en forskel på gensplejsede produkter og andre produkter, før der stilles mærkningskrav. I forarbejdede produkter kan man næsten med garanti ikke påvise de indsplejsede gener.

Endelig er mærkningsordningen ikke obligatorisk for produkter lavet på grundlag af gensplejsede produkter som f.eks. sojaolie og heller ikke for foder. Derfor skriver Sundhedsministeriet også den 29. november i et notat til mærkningsordførerne i Folketinget, at »mærkningskrav, som er blevet udmeldt i den aktuelle sag« – altså soja – »vil derfor skulle ændres ved EU-forordningens ikrafttrædelse.«

Derfor er værdien af denne mærkningsordning værd at stille spørgsmålstegn ved. Mærkning kan ikke sikre mod, at de indsplejsede gener breder sig overalt i naturen, i verdens bank af gener.

Vi skal ikke først og fremmest mærke, vi skal forbyde, så den økonomiske interesse i at

udvikle og producere gensplejsede frø og afgrøder reduceres. Alt dette er ikke mindre end starten på den største økologiske katastrofe. Pesticider er det rene vand ved siden af dette. Ikke alene dyrkningen, men også forsøgsudsætningerne er farlige, da en forsøgsudsætning ofte efterlader spildfrø til en frøbank i jorden.

Den økologiske omstilling kan rette op på mange af de skader, vi har udrettet med pesticider, kvælstofforurening m.v., men denne forurening med gener kan vi ikke stille noget op mod, når den først er sket.

Økologerne er også ladt i stikken. Når foder ikke mærkes, får økologerne svært ved at undgå det gensplejsede foder. Forarbejdede økologiske fødevarer får også problemer, da reglerne for Ø-mærket tillader tilsætning af lecitin, som fremover kan være gensplejset. Der produceres ikke soja og majs i Danmark, og økologer dyrker ikke meget raps, men der forventes gensplejsede foderroer klar i Danmark om to år. Når sådanne foderroer når det danske marked, kan økologerne ikke sikre sig mod, at deres frøavl besmittes med gensplejset roepollen. Flere gensplejsede afgrøder er på vej. For øjeblikket er godkendelsen af både gensplejsede majs og raps på vej gennem EU-systemet.

Jeg har ikke været inde på de sundhedsmæssige aspekter ved at spise gensplejsede produkter, for det ved man faktisk ikke noget om. Det i sig selv burde jo helt automatisk medføre et totalforbud ud fra et forsigtighedsprincip, men sådan er det desværre ikke.

Hvad skal der så gøres? For det første må tilsladelsen til at markedsføre gensplejset soja trækkes tilbage, så længe der ikke eksisterer en sikker mærkningsordning for gensplejsede produkter. I den forudgående sagsbehandling, herunder både i høringssvar og i Miljøministeriets indstilling, har det hele tiden været en forudsætning for tilkendegivelserne vedrørende de gensplejsede produkter, herunder gensplejset soja, at produktet skulle mærkes for forbrugeren.

Derfor er hele sagsbehandlingen, som jeg tidligere sagde, sket under falske forudsætninger, og et minimum må være, at man trækker godkendelsen tilbage, indtil man har en sikker mærkningsordning. Ellers er der ikke meget hold i de indstillinger, der er kommet fra Folketinget.

For det andet skal der sideordnet med denne første ordning indføres en statskontrolleret og sikker mærkningsordning med ordet »gen-